

ועדת הכספים
17.7.57

יה תמוז תשי"ז ספט תל"ס: מלחמה אלהים

י. גדר:

אלה ה שני מקרים קיצוניים, ואין להם שום קנה מידה משותף לגבי הזמן.

הנימוק העקרי לקביעת שנה אחת הוא - האצת הממשלה איננה חושב שבממשלה הזאת רוב האנשים הם רודפי בצע, ואם הם מצייתים שנה אחת, צריכים להיות נימוקים חשובים מאד כדי להפחית את הזמן.

ש. דיין:

אני חולק על דעת החברים בנקודה אחת. יש רגילות מוצדקת בקהל לגבי התנהגותם ומשכורתם של אנשי צבור. אדם שנחשב לממשלה, במשך שנה אחת אינו מפסיד את מקצתו הכלכלי לכל אדם קורה לא אחת שהוא מפסיק את פעילותו לתקופה של מחצית השנה או שנה. והוא אינו מחוסר עבודה. הוא בא מחוג מסויים, מפלגתי, כלכלי או התדירותי. היה עבר לפניו, הוא עשה משהו בחייו. לאחר שנה לא יכירו בו?

י. הררי:

ולאחר שנתיים?

ש. דיין:

אני הייתי מציץ לקבוע תקופה ארוכה יותר, אבל הסכמתי לשנתיים מתוך פשרה. אני חושב שידונו אותנו לכף חובה גם אם נקבע שנתיים, אבל שנה - בודאי לא.

ח. רובין:

אינני חושב שיש נקבע שנה אחת תהיה לזה הבנה א אינני אומר שתהיה הבנה בצבור אם נקבע שנתיים. ואינני חושב שהדבר קשור במפלגה. אבל האכזר לא יקבל דבר זה ברצון, ובעיקר בתקופה של תביעות לצמצום רמת החיים. יכול להיות שהצבור מפריז בהערכה זו, אבל יש בזה גרעין נכון. זאת ראשית.

שנית, כל אדם המקבל עליו תפקיד של עסקנות צבורית, מקבל על עצמו סיכון מסויים, במידה שאין לו תמיכה מחוג השולח אותו לתפקיד זה. ודבר זה חל באותה מידה על שגרירים ומקצועות אחרים.

שלישית, אינני רוצה שהדבר ייעשה בזמן שחברי מפ"ח נמצאים בממשלה, והצבור יגיד: הם יושבים בממשלה פחות משנתיים וכבר דוגמת לפנסיה לעצמם. אינני רוצה להראות כאינטרסנט. אני רוצה להתגבש סיווקל החוק בכנסת, על חברי מפ"ח בממשלה לא יחול.

י. הררי:

אפשר לכתוב בחוק, שהחוק אינו חל על חברי מפ"ח בממשלה.

היו"ר י. גורי:

הנימוקים שהשמיע מר הררי, ונתמכו על ידי מר ספיר ומר בדר, הם נימוקים שקוליים וחזקים, ואינני מוכן להתווכח עליהם. אני רק מבקש את הועדה לשקול גם את הנימוקים האחרים ואינני חושב לשאלות באטפות בחירות, אני חושב כיצד ישתקף הדבר באקלים החברתי שלנו. אמנם אפשר לומר, כי אם זה הנימוק הוא חל באותה מידה גם על שנתיים. בין שנה ושנתיים אין הבדל רב גם מבחינת השקתם של חברי הכנסת הררי, בדר וספיר. כך שגם להם אין סיבה מיוחדת להתעקש דווקא על שנה.

אני הייתי רוצה שחוק זה יובא לכנסת ככל האפשר בלי חלוקי דעות; על אחת כמה וכמה לא הייתי רוצה שיהיו חלוקי דעות על דבר שאינו ראוי לחלוקי דעות.

א. בהיר:

שמעתי את נימוקי יו"ר ועדת המשנה בעד קביעת שנה אחת. וכשלעצמי אינני מתקשה להגיד, שגם מי שהיה שר שנה אחת, אין זה פסול שיקבל גימלאה. אבל אחרי שמעתי גם נימוקי אחרים, אני מצטרף לדעה שעלינו לקבוע שנתיים, כי אין זה רק עניין של אקלים חברתי, אלא גם עניין של יצירת תקדים לגבי העתיד. וכידוע אינני נמנה על אלה המקילים בעניינים כגון אלה.

א. הרצפלד:

מטעמים אטטסיה אני חושב, כי אם הממשלה מאיעה, וועדת המשנה ממליצה על הצעה זו, עלינו לקבל הצעת הממשלה ולהחליט על שנה אחת.

י. קרגמן:

גם בענין המטכורת לשרים וגם בענין הפנייה לשרים אין לדון מחוץ החשש מה יאמר הבוחר. אני באופן אישי אינני טבוי בידי הבוחר. אינני מזלזל בזה, אבל צריך להצביר לצבור, שזה מביע לשרים, אם אמנם חושבים אנו שזה מגיע. אם אין זה מגיע להם, איננו צריכים להחליט על כך.

נדמה לי שאדם המכהן בתור שר שנה אחת, אינו מנתק את קשריו עם עסקיו, ואם אחרי שנה הוא עוזב את הממשלה הוא ממשיך לעסוק בעסקיו. לכן מבחינה זו בלבד, נדמה לי ששנה אחת אינה מופיקה. אפשר לתת לו פצוי מסויים, אבל אין לתת לו פנסיה לכל ימי חייו.

אני הייתי מציע אפוא שנתאחד כולנו על שנתיים, ועל יסוד הנסיון בעבור שנה שנתיים, אם יהיה צורך, נחקן את החוק.

היו"ר י. גורי:

אנו עוברים להצבעה.

ה צ ב ה

ב-4 קולות נגד 2 נתקבלה הצעת הממשלה

היו"ר י. גורי:

אנו עוברים לסעיף 4.

י. בדר:

אני מציע למחוק סעיף 4(ד).

י. קרגמן:

בועדת המשנה הציע מר בבה להוסיף את ראשי העיריות, והועדה לא קבלה הצעה זו.

י. גורי:

אני גורס, שמבחינת הטטורט של העיריות, צריכות להכלל בחוק זה העיריות הגדולות שבחקופה שלפני קום המדינה מלאו הפקידים ממלכתיים ציוניים, ואולי יותר מכל גוף אחר הם היו התאים המוקדמים של המדינה; להם היתה טמכות להטיל מסים, להם היתה טמכות להגיש טירותים. והם למעשה פיתחו חלק גדול מהשירותים שטימשו יסוד לטירות המדינה. זאת אומרת, היה זה מכשיר ממלכתי במלוא מוכן המלה. ובתכלית העיריות בחוק זה יש יותר מהכנסת ראש עיריה פלוני או אלמוני, יש בזה: ענין של הכרה בגופים אלה. אם מכניסים את הועד הלאומי והמרכזות, הרי זה בלתי נכון ובלתי הוגן כלפי המוסד של השלטון המוניציפלי שהוא יוצא.

היו"ר י. גורי:

אילו חשבתי שמביאים בחשבון את הועד הלאומי והטוכנות רק מתוך נימוק שהם היו מוסדות טרות-ממלכתיים לא הייתי יכול להתנגד לצירוף העיריות, כי בעיני העיריות היו מוסדות טרות-ממלכתיים יותר מאשר הטוכנות והועד הלאומי. אני חושב שיש כאן נימוק אחר. האנשים ששירתו את המדינה בחקופת היותה מדינה-בדרך, בועד הלאומי או בטוכנות, הטוכנות אינה כתובת בעבילת לתשלום פנסיה. הטוכנות אינה מוסד שקיומו מובטח לאורך ימים; היא יכולה להתקיים עוד 50 שנה, והיא יכולה להתקיים עוד שנה-שנתיים. אני לא הייתי מתנגד לכך, שכל עוד קיימת הטוכנות תהיה היא האחראית לתשלום פנסיה לאלה ששירתו וטוכנות כנגחריים.

אשר לעיריות, כאן אין לי כל טפק, שהעיריות תהיינה קיימות ושרירות כל זמן שהמדינה תהא קיימת. ואז תמיד יש כתובת לפנסיה, וביחוד שהענין הזה נמצא על האבניים, ובעוד שנה יתקבל חוק פנסיה, ומי שהיה ראש עיר בעבר, לא יפגע כמלוא הנגימה,

האם חברי הנהלת הסוכנות שהפכו להיות שרים, לא
קבלו פצוייה?

י. גור:

כן, לכן כתוב כאן רק "ארבע חמישיות".

י. קרגמן:

חברי הנהלת הועד הלאומי שסיימו תפקידם, האם
קבלו בחור הענקה או פצוי?

ז. סוזאייב:

אני חולק על דעתו של מר גורי ביחס לסוכנות היהודית,
כי אני חושב לשאלת קיומה של הסוכנות היהודית תהיה שאלה תיאורטית עוד
50 שנה.

אלה שפרשו מהנהלת הסוכנות והועד הלאומי קבלו בזמנו
מענק פרישה. לכן יצורפו רק 4/5 מאותה תקופה,
כפי שנעשה הדבר לגבי פקידי ממשלת המנדט שהם עובדי המדינה כיום, המקבילים
רק 4/5 על השבון מענק הפרישה שקבלו ממוסדות אלה.

י. קרגמן:

ומה לגבי ראשי העיריות?

י. גור:

אני מציע, שועדת הכספים תודיע בכנסת, כי מה
שהיה ראש עיר, ומי שיהיה ראש עיר, יקבל פנסיה.

י. קרגמן:

מה ערך יש להודעה זו?

י. גור:

יש ועדת משנה מיוחדת שדנה בענין זה, והיא תסכם
הצעותיה בעתיד הקרוב.

י. קרגמן:

מר סוזאייב, האם אתה דורש את האינפורמציה שבקשת
לפני ההצבעה?

היו"ר י. גור:

כן. יחד עם זאת אני רוצה לי הסתייגות לגבי
המלים "הנהלת הסוכנות".

ז. סוזאייב:

אנו נדחה אפוא את ההצבעה בטעיף זה לשבוע הבא.

היו"ר י. גור:

בזה אנו מסיימים את הישיבה.

הישיבה נעולה.